

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztőért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNE.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy héra 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy héra 2 K 40

A diadalmas olasz hadjárat

Üldözzük a megvert olaszokat

Budapest, május 23.

Orosz hadszíntér:

Semmi újság.

Olasz hadszíntér:

Csapatunk már a Sugana völgy mindkét-oldalán előrenyomultak Burgen (Borgo) az ellenség menekülve hagyta el. Gazdag zsákmány maradt kezünkbe, a gráci hadtest átkelt a határon és a megvert ellenséget üldözi. A Monte-Verana olasz erőd már birtokunkban van, a Brand völgyben támadásunk az ellenséges állások ellen Chesanal folyamatban van. Május tizenötödike óta zsákmányolt lövegünk száma egyszáznyolcvannyolcra emelkedett. Tengeri repülőműveink számos bombát dobtak a San, Tonna, Piave és Portguarói vasutvonalra.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlanul csend uralkodik.

Höfer, altábornagy.

Elég a gabona az új termésig

Makó, május 23.

Az ország kenyér- és lisztellátása tekintetében tudvaleg a tavaszi hónapokra esik a legkritikusabb időpont, amikor az előző év termése már fogyatékban van és az új termés behordására még várakozni kell. A háborús állapotok alatt különös fontosságú, hogy a múlt évi és a reméltnél jóval gyöngébb termés elegendő lesz-e az ország fogyasztásának kielégítésére és különösen az aratásig hátralevő három hónap szükségletének fődőzésére.

A helyzet mindenképpen megnyugtató és a most következő hónapokban aligha lesz szükség a kenyérpótló-anyagok igénybevételére, vagyis a kevert lisztfajták forgalomba hozatalára. A központi szervezetről bejelentett és még igénybe nem vett, de már legközelebb elszállításra kerülő gabonamennyiségek a törvényhatóságok nyilvántartott szükségletnek szám-bavételével teljesen elegendők lesznek arra, hogy az ország egész szükségletét augusztus végéig kielégítsék.

Figyelemmel már most arra, hogy az idei termés a kedvező időjárás folytán minden valószínűség szerint legalább két héttel korábban fog rendelkezésünkre állani, kétségtelen, hogy említésre méltó készletet vihetünk át az új kampányra. Ami pedig a jövő évi szükségletet illeti, e részben is örömdetes prognosztikont állítanak föl. A vetések ezidő szerinti állásából következtetve ugyanis, ha csak váratlan katasztrófális időjárás viszonyok nem jönnek közbe, jó termésre van kilátásunk és az osztrák területeken is reményteljesek a várakozások.

Az olasz árulás évfordulója

Frigyes főherceg hadseregparancsa

Frigyes főherceg tábornagy ma a következő hadseregparancsnoksági parancsot adta ki:

Ma mult egy éve, hogy Olaszország régóta tervezett és gondosan előkészített árulását a monar-

chiával szemben a hadhízenettel koronázta meg. Több mint egy félmillió fegyver erejével, védelmünk erejét nyelosszerően felülmulva állott akkor az ellenséges hadsereg fenyegetően határunkonk Vakmerő kérkedéssel ígérték a vezető emberek odaát az elámit. népek a könnyű és biztos győzelmet. Gyors rohammal akarták az olasz fegyvereket a felszabadításra váró vidéteken keresztül hazának szívébe vinni és annak szótrembelésével a világháteret eldönteni. A rettenhetetlen védelmezők azonban mindenütt megállították a győlött ellenséget, ahol azt parancsaink elrendelték.

Győzelmi menetünket északon az álnak hátbalámsadás meg nem gátolta. Amikor ezután a helyzet megengedte, határvédelmünket lassankint a felszabadult csapatokkal megerősítettük. Négy ütközet az Isonzó mellett, számtalan csatározás a Stillsi hágótól a tengerig terjedő egész fronton fényesen igazolták bizalmamat védekezésünk erejében. Ez idő folyamán Galiciát felszabadítottuk az ellenségtől, nagy ellenséges területet foglaltunk el, Szerbiát levertek, Montenegrót és Albániát meghódítottuk. Vitéz flottánk és derék repülőink ijedelmet és zűrzavart okoztak olasz területen.

Majdnem egy évig kellett türellemmel várnuak, amíg a támadás, a megterias órája ütött. Ez az óra végre bekövetkezett. Már az első rohamunk hatalmas rést vágott az ellenséges fronton. Sokat tettünk, de még több van hátra. Tudom és érzem, hogy a vitézség és a kitartás e feladatokat is teljesíteni fogja.

Délnyugati front katonái! Ne felejtsetek el a küzdelemben, hogy Olaszország büne a háboru meghosszabbítása, ne felejtsetek el azt a váradozatot, amelybe e háboru kerül. Szabadítsátok meg hazátokat a betolakodóktól.

Teremtsetek meg a monarchiának délnyugaton is azt a határt, amelyre jövőbeai biztonságáért szüksége van.

Legbensőbb jókívánásaim és összes bajtársaitok legbensőbb jókívánásai követnek benneteket.

Frigyes főherceg tábornagy, hadseregparancsnok s. k.

A politika hírei

Az országgyűlés egybehívása — A kiegyezés előkészítése

Makó, május 23.

A képviselőház elnöksége ma kapta meg a hivatalos értesítést, hogy az országgyűlést június 7-re hívták össze. A képviselőház június 7-én, szerdán délelőtt tíz órakor tartja első ülését, amelynek napirendje: a királyi kézirat fölolvastása és elnöki előterjesztések. A kormány tagjai valószínűleg már ezen az ülésen benyújtják néhány törvényjavaslatot. A főrendiház szintén június 7-én tartja megnyitó ülését, valószínűleg délután négy órakor.

Tisza István gróf miniszterelnök átiratában értesítette a képviselőház elnökségét arról is, hogy előterjesztésére a király úgy rendel-

kezett, hogy az országgyűlésnek katonai szolgálatot teljesítő tagjai az ülésezések tartamára szabadságoltassanak. A katonai szolgálatot teljesítő országgyűlési tagok a szabadságolásukra vonatkozó értesítést felőletes katonai parancsnokságaiktól fogják megkapni. A miniszterelnöknek hasonló értelmű értesítése érkezett a főrendiház elnökségéhez is.

Az Ausztria és Magyarország közötti gazdasági kérdések rendezése ügyében folyó tárgyalások folytatásaképpen pénteken és szombaton három ülés volt, amelyeken a két miniszterelnök, az osztrák és a magyar szakminiszterek és szakelődök vettek részt. E tárgyalásokat e héten folytatni fogják, még pedig valószínűleg Budapesten.

— Névmagyarosítás. Kohlman Ignác makói lakos gyermekei nevüket a belügyminiszter engedélyével Kelemenre magyarosították.

Az utolsó olasz akadály előtt

A velencei sírisig közszobájában.
— Vincenza és Pádua a látóhatáron. — Ujabb sikereink az olasz fronton

Az Etsch és a Brenta közötti harcok vasárnap újabb nagy sikereket hoztak számunkra. Száz-negyvenegyszáz és több, mint 10.000 ember esett újabb fogásunkba és negyven ágyút zsákmányoltunk. Tehát az első héten, — előretörésünknek tegnap volt egy hete — két teljes olasz gyalogsági divízió a hozzá tartozó tüzérséggel kezünkbe került. Az ellenfél úgy az Etsch, mint a Brenta szárazon hiábavaló kísérleteket tesz előnyomulásunk felállítására.

Az astachi fensík kitisztítása részünkről annyira előrehaladt, hogy sem a vilgereuthi, sem a laurani fensíkon az olasz csapatok nem állnak már tiszti területen.

A trónörökös centrumcsapata mindenképp archieri gyülekezési bennél északi övét tépte fel, majd a Monte Majó rohammal való elfoglalásával a beasó öv nyugati szárnyát is elfoglalta és a Monte Tormeno elfoglalásával az öv közepén is jelentékeny sikert ért el. Tüzérségünk már a Pasubióból levezető területet lövöldözi, amely erődítményekkel és áttegekkel van tele s amely a legerősebb, de egyszerűsége miatt az utolsó akadályzóna, az astachi fensík és a sleitai kavicsos terület között, amely már tulajdonképpen magát a velencei sikkat jelent. Így tehát a trónörökös csapatai az általuk elfoglalt Etsch völgyi csapatokról már az örökzöld meséket látják és délkeletre tisztáznak Vincenzát és Pádut, a történelmi helyeket pillantják meg távcsöveikkel. A valamikor német „hét község” határán egészen a határhegyekig a Sugana völgyében a gráci hadtest halad győzelmesen előre. Vasárnap közvetlenül az északkeleti határon az összes állásokat elfoglaltuk és az olaszokat visszadobtuk a határon túlra.

A hét német község legfontosabb határmegállásai, így a Cima Mandrión kezünkbe van. Az olaszok rományi ellenállás után itt visszavonultak a határra. Dél-tirel felszabadítás mind nagyobb terjedelmet ért és újabb feléled olasz háborúinknak és győzelmeinknek felejtethetetlen ideje.

Csékáson fölfertály tan-nyaföld ugarjával együtt eladó. Bővebbet Árpád-utca 4. szám a. Makón.

Az utolsó nap

A negyedik hadikölcsönjegyzések

Makó, május 23.

A harmadik hadikölcsön nagy-szerű eredményét: a két milliárdot legalább is meg kell közelítenünk a negyedik hadikölcsönnél. Ez a cél lebegjen a jegyzési idő utolsó napjaiban mindajánunk előtt. Ez lelkesítse, sarkalja, ösztönözze a magyar társadalom minden tagját a negyedik hadikölcsön jegyzésében való minél nagyobb, minél fokozottabb részvételre. Példaadó tettel, buzgó szóval, lelkes, és fáradhatatlan agitációval egyaránt.

A harmadik kölcsönre felajánlott két milliárd valóban reppant összeg és amíg a világháború meg nem tanította a magyar nemzet állampolgárait a rendkívüli szükségességre, kiapadhatatlan mélységűre hasznos erkölcsöknél valódatevő erejére még számunkban sem villant fel a gondolat, hogy a milliárdok a rengeteg tömeget az anyagi javakban kevésbé bővelkedő magyar nemzet valaha is elő tudná teremteni. Jól tudjuk azt is, hogy az össze, amíg a két milliárdos eredmény nem várt fényes sikerrel koronázta meg a nemzet harmadik pénzügyi mozgósítását, a termés értékesítése folytán országosra nagy pénzügyi uralkodott, míg most, gazdasági életünk a tavaszi apály szűkebb időszakának jegyében áll és korántsem rendelkezik olyan tőkékkel, mint a múlt esztendő utolsó hónapjaiban.

És mégis bizva bízunk abban, hogy most, amidőn ütött a hitszerű olasz bünhődésének órája és a rendkívül kedvező harctéri helyzet biztos léptekkel viszi igazságos ügyünket a végső diadal, a győzelmes béke felé: a nagy célra való törekvés hatalmas feszítő ereje legalább is megközelíteni képes azt, amit lelkesedésünk izsó hevületében magunk elé tártunk.

A Makói Takarékpénztár rtg nál a mai napon még a következők jegyezték hadikölcsönöt:

Váradi Klára 1000, Borka Pál és neje 4000, Borka Sándor és neje 2000, Goadn. Lonovics László 20000, kk. Zvarzsusz Tivadar és Demeter 3000, dr. Dózsa Sámuel 20000, N. N. 5000, Vajda Jenő 10000, Makói Takarékpénztár Rtg. 300000, A Makói Takarékpénztár Részvénytársaság a négy hadikölcsönből a saját pénztára terhére 700000 koronát jegyezt. N. N. Nagylak 1000, N. N. Nagylak 1000, Gebel Sándor 4000, N. N. Nagylak 1000, N. N. Makó 10000 koronát.

Eladó ház

jóforgalmu

fűszer-üzlettel szabadkézből eladó. Értekezni lehet:

Bánffy Lajossal

Pacsirta-utca 50. szám alatt.

A diadalok utjáról

Makói fiuk üdvözlöte az olasz harcterről

Makó, május 23.

Ahol most napról napra diadalmasan nyomul előre győztes seregeink, az olasz földről, ahová most tették be lábukat derék katonáink üdvözlöteket küldik. A nagy, nehéz, forró harcokban sem feledkeznek meg rólunk s szeretettel küldik üdvözlöteket hazra. A makóiak üdvözlöte következő:

Mi, makóiak, a 46. gyalogezrednél küzdünk, elég jól érezzük magunkat. És tudjuk magunkat a hosszantartozóinkkal, jóbarátainkkal és ismerőseinkkel, elég jól vagyunk, és mélyen tisztelt szerkesztő urnak is a legnagyobb szeretettel és jó egészséget kívánunk, Isten tartsa meg velünk együtt és a dicső magyar hazánkat! és királyunkat! éljen a 46. gyalogezred! éljen a király, éljen a hadsereg!

Ugy, gy, ti is éljétek, ti derék fiuk.

A levelet aláírták:

Inf. Szántó Sándor Anlich utca 481. szám.

Inf. Erdei Antal Percel utca 32. szám.

Erdei Sámuel Vekerle utca 7. szám.

Inf. Balogi Sámuel Berzsényi u. 41. szám.

Inf. Török Ferenc Zrinyi utca 25. szám.

Inf. Szabó János Dambiecki-u. 34. szám.

Inf. Gera Mihály Berzsényi utca 36. szám.

Inf. Turda I. Sándor Balsza utca 70. szám.

Inf. Nacsa József Révész-utca.

Inf. Szentpéteri Antal Hosszu-utca.

Inf. Molnár Antal Tóltés-u. 91. szám.

Inf. Koteles Sámuel Percel-u. 20. szám.

Korp. Tari János Nyul-utca 1. szám.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Május 24. Szerda Róm. kath. és Protest. Sz. Márton + se. Görög orosz Május 11. Mész vt. Nap kel 5 óra 15 percek, nyug-szik 8 óra 29 percek.

Feminista gyűlés Makón. Május hó 28 án délután fél öt órakor a vármegyeház nagy termében lesz a feminista előadás, melyen Glücklich Vilma asszony érdekes szabad előadásban szembeszáll a nők kötelességeit, melyeket az anyákkal szemben támaszthat a társadalom. Az illusztris előadó vasárnap délután érkezik városunkba a Feministák Egyesületének több királó tagja kíséretében. Előadásán mindenkit szívesen lát a rendezőség belépő díj nincs.

Makóiak híradása az orosz és olasz fogságból. Köteles Ferencné mindenfelé kerestette az urát, aki a mozgósításakor bevonult s azóta nyoma vesztett, ma aztán az orosz fogságból irt s megírta, hogy vele van Paku Imre is Makóról. Mindketten egészségesek s jól vannak. Még különösebb módon adott hírt az olasz fogságból T. Nagy Károly makói lakos, aki 21 hónap óta egyáltalában nem adott hírt magáról. Öreg édesanyja mindenfelé kerestette, mindentudva azt a hírt kapta, hogy fia eltűnt s nem találják sehol. A tudósító írodából tegnap jött meg a levél, de együtt a fiától is kapott levelet az olasz hadifogságból, melyben tudatja az öreg édesanyját, hogy az olaszok fogságába került, egyebekben jól van s egészséges. Így adnak hírt egyre másra az elveszeteknek hitt makóiak az itthon szomorkodók nagy öröme.

Az új lisztadó. Újabb szak-körökben sokat beszélnek egy állítólagos új lisztadóról. A terv az volna, hogy az állam mindenféle örmény gyártására adott volna ki, amit hozzájutónak a liszt eladási árához, vagyis ami végeredményben az eladóra hátrana. Ez az adóterhelés nébány száz millió koronát tenne ki. Értesülésünk szerint azonban illetékes helyen ezzel a tervvel még egyáltalában nem foglalkoztak.

A tábori postákhoz szóló áruminták tartós csomagolása. Már ismételve figyelmeztette a posta a közönséget, hogy a tábori postákhoz szóló áruminták küldeményeket erős vászonba, vászonpapírba, fadobozba, vagy tartós kartondobozba oly módon csomagolja, hogy a burkolat a hosszú utat és a rendszerint többszöri átrakodást kibírja, mert a nem tartósan csomagolt áruminta-küldemények már utkösből szétesnek, tartalmuk kihull s így a címzett kezéhez nem juthat el. Újból felhívja tehát az igazgatóság a közönséget, hogy figyelmeztetéseit a harctéren levő hozzátartozói érdekében okvetlenül szívesen meg s a tábori postákhoz szóló áruminta-küldeményeket a fent említett módon tartósan csomagolja és szívesen is többszörösen kösse át.

Megadóztatják a nagyobb lakásokat. A kormány a fényűzési adók egész esopertjának megvalósítását tervezi. A régóta tervezett autó-, passz- és finom, palackozott bork adóján kívül a nagyobb lakások adóját is tervezi. Minden olyan lakásért, amelyért legalább kétezernégyszáz, esetleg azonban csak kétezer korona bért fizetnek, megadóztatják a bérlet. Az adókules progresszív módon emelkedik. Az adó közvetlenül a lakóknak felejtethetetlen ideje.

Nincs elég gép. Az országban egyre növekszik a szükséglet a különféle arató- és kaszálógépek iránt. Érdekes, hogy a meglehetősen nagy készletek ellenére az ország egyes vidékein hiány mutatkozik illetve a gazdák nem tudják szükségleteiket egészen kielégíteni, s minek okát alighanem a spekulá-

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók Pallagi-cégnél

Tűzifa, szén, kősz és faszén eladás!

Érteitem a fogyasztó közönséget, hogy saját erdőmből termelt szén, két éves vágású

bükkeszű tűzifát és bükkfa szenemet

igen jutányos áron bocsátom a helyi piacra az igen tisztított fogyasztó közönség rendelkezésére. Mindezek, kik szükségleteiket waggon számára és kocsyban fedezni kívánják, szíveskedjenek rendelésüket már most feladni.

Ugyanazok perosz szénre, kőszra, továbbá előrendeli szegedi légezerőgyári kőszra elfogadok megrendelést.

Egy igen célszerű kis eséplőgarnitúra, egy hintó és Páva-utcai házam szabadkézből azonnal eladó.

DÓZSA B. SAMU

fa- és szén-termelő és kereskedő, Páva-utca 3. szám.

1 kg. faszén 28 fillér. Telefonszám: 94.

A legszebb s a legelegánsabb fényképezési műterem ma Makón

SCHWARC S. fényképezési műterme, a főtéri Stentzky-házban,

Teljesen újja van alakítva, fényesen berendezve minden kényelemmel s a legnagyobb gondossággal s jóízűséggel, úgy hogy az újonnan átalakított műterem a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Felvételek legnagyobb sikerrel eszközöltetnek s a legprecízebb gondossággal lesz kidolgozva.

A háboru dacára az árak nagyon jutányosak.

Egyetlen próba mindenkit meggyőz!

Tessék megtekinteni a kirakatekat!

A régi műteremben a legszebb enyveshát felvételek készülnék. Telefonszám 63.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság dacára kényvnyomdánkban mindennemű nyomdai munkák a legpontosabban, tiszta, izléses kivitelben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban

Nyomatott Özf. Dr. Kiss Pálnéknak a „Makói Független Ujság” villamosra berendezett gyorsajtóján, Makón.